

Inleiding

Arbitrage is een alternatief voor overheidsrechtspraak. Bij arbitrage zijn er particuliere rechters die per uur betaald worden. Als een arbitraal rechter een beslissing heeft genomen, dan heeft die beslissing dezelfde kracht als een vonnis van de overheidsrechter. De redenen voor arbitrage zijn de **geheimhouding** en de **finaliteit**. Arbitrale procedures zijn per definitie vertrouwelijk en daarmee verschilt het dus van overheidsprocedures, want die zijn openbaar. Procederen leidt er toe dat partijen het op een gegeven moment beu zijn. Het werkt dus ontwrichtend. Bij arbitrage geldt als uitgangspunt dat er geen hoger beroep mogelijk is. De finaliteit zit dan in de beslissing van de rechter. In het artikel van **Meijer & Van Mierlo**, waar de rechtspraak van de laatste jaren wordt besproken, is te lezen dat het vernietigingsinstrument door de overheidsrechter zeer terughoudend wordt toegepast. Een reden voor arbitrage kan ook deskundigheid zijn. Stel dat er in Nederland een groot arbitrage instituut is dat alle bouwgeschillen doet. Er wordt dus door aannemers standaard in het aanneemcontract met de opdrachtgever arbitrage overeengekomen. Alle bouwzaken worden door een specifiek arbitraal instituut behandeld. Ook worden alle geschilbeslechtingen op het punt van voetbalcontracten bij wege van arbitrage beslist door het college van arbiters van het KNVB. De deskundigheid speelt hierbij een rol. Bij een overheidsrechter kan dat niet. Arbitrage geschiedt meestal in de vorm van een institutionele arbitrage. Een bekende instituut is het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI). Daarnaast bestaat UNUM en dat gaat over transport en maritieme zaken. Internationaal bestaan LCIA (Londen) en ICC (Parijs). Het kan voorkomen dat partijen in een contract arbitrage zijn overeengekomen, maar dat zij verder niet vermeld hebben onder welke regels dat plaatsvindt. Bij een geschil hebben ze dan een arbitrage nodig. Zij kunnen dan een **ad hoc arbitrage** inroepen. Het kan ook voorkomen dat partijen arbitrage zijn overeengekomen, maar dat ze het niet eens zijn over de benoeming. De wet geeft dan de mogelijkheid om naar de voorzieningenrechter te stappen, zodat hij een arbitrage kan benoemen. De basis van de toepasselijke regelgeving bij arbitrage vinden we in de overeenkomst, de **arbitrage-clausule**. Meestal wordt in de hoofdovereenkomst alles bepaald over de inhoud van de prestaties, de betalingen, garantie etc. Aan het slot wordt er dan vermeld dat geschillen onder dit contract beslecht worden door middel van arbitrage. Als er verwezen wordt naar een instituut dan geldt de toepasselijke regelgeving van het instituut. Als er niets is geregeld moet de wet een uitkomst bieden. De toepasselijke regelgeving staat in artikel 1020 Rv e.v.

De arbitrage-clausule/overeenkomst

Conform artikel 1020 Rv kunnen partijen bij overeenkomst geschillen die tussen hen uit een bepaalde, al dan niet uit een overeenkomst voortvloeiende, rechtsbetrekking zijn ontstaan dan wel zouden kunnen ontstaan, aan arbitrage onderwerpen. Arbitrage komt men slechts aan toe als er een overeenkomst is die dat bepaalt. Daarmee stemt de partij in om afstand te houden van de overheidsrechter. Hierbij is artikel 1022 Rv van belang. In dit artikel staat dat de rechter, bij wie een geschil aanhangig is gemaakt waarover een overeenkomst tot arbitrage is gesloten, zich onbevoegd verklaart, indien een partij zich voor alle weren op het bestaan van deze overeenkomst beroept, tenzij de overeenkomst ongeldig is. Dit heeft dus gevolgen voor de bevoegdheid van de gewone rechter. Conform artikel 6:236 onder n BW is een beding in een overeenkomst waarin staat dat geschilbeslechting via arbitrage zal plaatsvinden onredelijk bezwarend. Niet alles kan via arbitrage worden beslecht, zie artikel 1020 lid 3 Rv. Dit wordt de **arbitrabiliteit** genoemd. Uit artikel 705 Rv vloeit voort dat de voorzieningenrechter die verlos tot het beslag heeft gegeven, rechtdoende in kort geding, het beslag op vordering van elke belanghebbende kan opheffen, onverminderd de bevoegdheid van de gewone rechter. Die bevoegdheid heeft alleen de voorzieningenrechter. Men kan ook een veroordeling vorderen, bijvoorbeeld vorderen dat een beslaglegger veroordeeld wordt tot het opheffen van het beslag. Artikel 705 Rv opent de mogelijkheid om een rechtstoestand te creëren. De bevoegdheid om zelf op te heffen heeft de wetgever alleen aan de voorzieningenrechter gegeven en kan dus niet bij arbitrage. Bij arbitrage moet aan de arbiter gevraagd worden om de partij te veroordelen tot opheffing van het beslag op straffe van verbeurte van een dwangsom. Is het nou een formeel contract of een consensueel contract? Bij een consensueel contract moet er consensus, overeenstemming, zijn tussen partijen. Alle elementen zijn dan besproken. En formeel contract is een

contract in een bepaalde vorm. De overeenkomst tot arbitrage is een consensueel contract. Artikel 1021 Rv is geen bestaansvoorschrift voor arbitrage. Vergelijk artikel 152 lid 2 Rv.

Uitwerking in de praktijk

De overeenkomst tot arbitrage is in de regel onderdeel van een meer omvattend contract. Meestal staat het aan het eind van het contract. In veel internationale contracten wordt er niet voor overheidsrechters gekozen. Soms geldt de arbitrage als compromis ex artikel 1020 lid 2 Rv. Een voorbeeld van een arbitragebeding is: 'Alle geschillen die mochten ontstaan naar aanleiding van de onderhavige overeenkomst dan wel van nadere overeenkomsten die daarvan het gevolg mochten zijn, zullen worden beslecht overeenkomstig het Arbitragereglement van het Nederlandse Arbitrage Instituut'. Dit beding maakt meestal onderdeel uit van een groter geheel. In het arbitragebeding kan bijvoorbeeld opgenomen worden het aantal arbiters (altijd oneven), de wijze van benoeming (door partijen of door instituut), de plaats van arbitrage, de taal van de procedure, de beslissingsmaatstaf (art. 1054 Rv) of de samenvoeging (art. 1046 Rv). Het is beter om bij de keuze tussen institutioneel of ad hoc niet teveel details op te nemen. Ieder arbitrage instituut heeft zijn eigen standaard arbitrageclausule en arbitragereglement. Bij ad hoc arbitrage is het beter om gebruik te maken van bestaande regels. Het voordeel van een instituut is dat ieder instituut eigen regels heeft, dus dan kan er weinig mis gaan. Een eis aan arbiters is bijvoorbeeld dat er niet een specifieke arbiter genoemd moet worden. Indien nodig kunnen er bepaalde specifieke kwalificaties vermeld worden.

Vier aandachtspunten

Er bestaan vier aandachtspunten: clausule in algemene voorwaarden, gelaagde clausules, asymmetrische clausules en pathologische clausules. Bij de clausule in algemene voorwaarden gaat het bij business to business om gewone totstandkomingsvereisten. Bij gelaagde clausules in het contract gaan partijen bij een geschil niet meteen naar een rechter, maar wordt er geprobeerd om het probleem in lagen op te lossen. Verschillende fasen voor de beslechting van een geschil worden dan uiteengezet. Dit heet de **escalatie-bepaling** en komt vaak voor. Er dient een helder en afgebakend proces vermeld te worden. Ook dienen er duidelijke termijnen gebruikt te worden en dienen discussies over 'vage' begrippen voorkomen worden, zoals 'naar beste kunnen' en 'faire en redelijke discussies'. Bij asymmetrische clausules is vaak een snijvlak tussen overheidsrechtspraak en arbitrage. Je ziet in het contract dan vaak een forumkeuzebeding, waarbij partij A gebonden is aan de rechtsmacht van een bepaalde rechter, terwijl partij B de keuze heeft waar hij vordering aanhangig maakt. Pathologische clausules zijn bedoeld als arbitrage-clausules, maar zijn zo opgesteld, dat deze leiden tot discussie over de uitleg hiervan en kunnen leiden tot onbevoegdheid van het scheidsrecht of problemen bij de tenuitvoerlegging van het arbitraal vonnis. Het kan onduidelijkheid geven over het arbitrage-instituut, de wijze van de benoeming van arbiters, het soort geschil en de wijze van geschilbeslechting.

Verloop procedure bij NAI

We gebruiken als voorbeeld het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI). In de wet staan veel bepalingen van regelend recht, dus tenzij partijen anders overeenkomen geldt een bepaalde regel. Als men een arbitrage clause wil maken dan is het niet handig om te stellen dat de wet van toepassing is. Indien het reglement van toepassing wordt verklaard bij een arbitrage beding worden veel problemen opgelost. Dan is het namelijk een wisselwerking tussen de wet en het regelend recht. Daarnaast is het ook mogelijk om, naast de initiële overeenkomst, bij wege van compromis een arbitraal beding overeen te komen. Nadat een overeenkomst is gesloten kan er een geschil ontstaan. Vervolgens kan er bij wege van compromis een arbitraal beding opgemaakt worden. We gaan kijken hoe het bij het NAI verloopt. Meestal is er een hele voorgeschiedenis voordat een procedure begint. Bij aanvang van een procedure gaat de advocaat van partij A bekijken hoe partijen de geschilbeslechting hebben geregeld in het contract. Indien er niets is geregeld, moeten partijen naar de overheidsrechter stappen. Indien er wel iets geregeld is, dan zal dat vaak arbitrage zijn, maar het kan ook een escalatie clause zijn. Als het een escalatie clause is dan wordt dat doorgelopen. Als dat niets oplevert moet er gekeken worden welke arbitrage van toepassing is. Indien dat het NAI is, dan komt de volgende stap.

Indienen arbitrageaanvraag

Bij het NAI moet er een arbitrageaanvraag ingediend worden conform art. 7 NAI. In de praktijk is de omvang van zo'n arbitrageaanvraag meestal drie of vier A4-tjes. De kern is een korte beschrijving van het geschil. Hierbij zal veelal verwezen worden naar de contractuele verhouding tussen de partijen. Het kan zijn dat de partij die de arbitrageaanvraag indient in dat stuk ook al noemt wie zij als arbiter benoemt. De arbiter moet dan **onpartijdig en onafhankelijk** zijn. Uitgangspunt in het NAI reglement is dat beide partijen een arbiter benoemen, maar er zijn drie arbiters nodig. De twee partij-arbiters benoemen tezamen de voorzitter. Als er niets geregeld is over de benoeming moet de directeur van het NAI beslissen hoe zwaar de zaak is en vervolgens kan hij de partijen laten stemmen. De invloed van partijen bij het benoemen is dus groot. Na deze stap moet de arbiter onafhankelijk beslissen. Het NAI wenst dat de procedures elektronisch verlopen. Partij-arbiter betekent niet dat de arbiter namens een partij optreedt, maar dat de arbiter door die partij is benoemd. In een internationaal arbitrage is de benoeming erg van belang in verband met de verschillende talen. Bij het NAI is de zaak aanhangig vanaf het moment van insturen van de arbitrage. Een overheidsprocedure is aanhangig op het moment van het uitbrengen van de dagvaarding of, bij een verzoekschriftprocedure, op het moment dat het verzoek wordt ingediend. Dit is van belang voor de termijnen. In veel procedures gaat er een conservatoir beslag aan vooraf. Na het conservatoir beslag moet men binnen twee weken de eis in de hoofdzaak instellen. Ook een arbitrale procedure kan een eis in de hoofdzaak zijn. Alle stukken die bij het NAI worden ingediend worden gelijktijdig ook naar de wederpartij gestuurd (of de advocaat). De achterliggende gedachte is artikel 19 Rv, namelijk het beginsel van hoor en wederhoor.

Indiening korte antwoord (art. 8 NAI)

Na het indienen van de arbitrageaanvraag wordt de wederpartij conform artikel 8 NAI uitgenodigd om een **kort antwoord** in te dienen van twee of drie A4-tjes waarin de verweerder een summier verweer geeft. Hierbij zou verweerder ook de arbitrageovereenkomst kunnen ontkennen. Het NAI zal dan als eerst nagaan of er wel een arbitrageovereenkomst is. Als je bij het korte antwoord geen beroep op onbevoegdheid hebt gedaan, dan wordt het korte antwoord niet gezien als de eerste mogelijkheid waarop verweer wordt gevoerd. Dit kun je later nog doen bij de eerste keer dat je aan het woord bent, namelijk bij de memorie van antwoord (MvA), zie artikel 1022 Rv. Bij het korte antwoord kun je ook al te kennen geven dat er gedacht wordt aan een tegenvordering. Dit is van belang voor twee dingen. Als de tegenvordering specifieke deskundigheid vereist moet de administrateur kijken of hij iemand moet benoemen voor de tegenvordering. Ook is de tegenvordering van belang wanneer er later afspraken worden gemaakt over hoe er geprocedeerd moet worden en welke plaats de tegenvordering dan dient te hebben. Na de stukken wisseling liggen er bij de administrateur twee stukken. Hij bevestigt de benoemingen en geeft beide arbiters de opdracht om een derde arbiter te zoeken binnen een bepaalde termijn.

Bevestiging door NAI van partijbenoemingen

Het NAI stuurt die bevestiging naar partijen. Ook als een arbiter geen tijd heeft wordt dit vermeld in de bevestiging. Als er geen partij-benoemingen zijn neemt de arbitrage instituut de benoeming ter hand. Dat gaat door middel van een **lijstprocedure**. Als partijen een arbiter zijn overeengekomen dan komt er een lijst met drie mogelijke arbiters. Als partijen drie arbiters zijn overeengekomen dan komt er een lijst met negen mogelijke arbiter. Daar moet een rangorde in bepaald worden. Er is een uitzondering. Het kan ook zijn dat er in arbitrage een kort geding procedure ontstaat. In dat geval benoemt het NAI zelf de administrateur. Als je namelijk met een lijstprocedure gaat werken kan de procedure erg vertraagt worden, terwijl een kort geding procedure juist sneller moet gebeuren. Het NAI heeft een lijst met 250 mogelijke arbiters. In die lijst staan ook de kwalificaties en expertisegebieden van die arbiters. De administrateur kan dan op basis van aanvraag en verweer een ideale grosse maken van de negen mogelijke arbiters die de zaak zouden kunnen doen. Die lijst is geheim en uniek in het rechtssysteem. De taak van de arbiter is dat hij zijn opdracht onafhankelijk, onpartijdig en naar beste weten en kunnen uitvoert. Dit lijkt veel op de taak van de rechter. Onpartijdig betekent dat de arbiter er niet namens een partij zit, maar als een geschilbeslechter, net als een overheidsrechter. De arbiters worden betaald door partijen. Partijen betalen de administrateur voor de administratie werkzaamheden en partijen betalen een bepaald depot. De eiser betaalt eerst het depot. Als de eiser wint worden de kosten gedragen door de gedaagde. Het Scheidsgerecht haalt dan de kosten uit het depot en veroordeelt de gedaagde om de kosten te betalen aan de eiser. Bij de overheidsrechter gebeurt dit ook, maar daar zijn de proceskosten lager, want bij de arbitrage kunnen de kosten van het Scheidsgerecht en de advocaatkosten van de winnende partij ook in rekening worden gebracht. Dit wordt een **integrale proceskosten veroordeling** genoemd.

Vaststellen procesorde

Na het antwoord op de aanvraag en de benoeming van de arbiters en de voorzitter gaan de drie arbiters bij elkaar zitten. Zij vormen samen het **Scheidsgerecht**. Het Scheidsgerecht gaat dan een **procesorde** vaststellen waarbij er zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht met de procesorde bij de overheidsrechter. Er bestaat dus geen vast reglement. De procesorde geschiedt op voorstel van het Scheidsgerecht. In de procesorde staan o.a. termijnen en regelgeving betreffende het indienen van de stukken. Er wordt bijv. vastgesteld dat de eiser de memorie van eis mag indienen binnen zes weken. Binnen 6 weken nadien moet de verweerder het memorie van antwoord indienen. Bij het indienen van de arbitrageaanvraag wordt er een factuur gemaakt. De administratiekosten houden verband met het belang van de zaak. Als het belang meer is dan 50 miljoen, dan krijgt de arbiter 350 euro per uur. De eiser kan een verklaring van recht vorderen van 500 euro en de wederpartij kan dan een tegenvordering instellen van 55 miljoen euro. Dan gaat de vergoeding van de arbiter dus omhoog. Het depot wordt bij het NAI gestort door de eiser. Na het vaststellen van de procesorde door de arbiters duurt het gemiddeld zes weken tot de **memorie van eis** wordt ingediend. De memorie van eis is een nadere uiteenzetting/onderbouwing van de stellingen van eiser en bevat producties en een petitum. Na het indienen van de memorie van eis wordt er zes weken gewacht tot er een **memorie van antwoord** wordt ingediend. Dit is een uitgewerkt en nader onderbouwd verweer. Eventueel kan er dan ook beroep gedaan worden op het ontbreken van een arbitrageovereenkomst, zie art. 1052 lid 2 Rv. Dit is een processueel verweer. Dit verweer moet voor alle weren gedaan worden ex art. 1022 Rv. Als het pas tijdens de mondelinge behandeling naar voren wordt gebracht dan wordt het niet meegenomen. Een beroep op het ontbreken van een arbitrageovereenkomst hoeft niet letterlijk in het verweerschrift bovenaan te staan. Het mag ook onderaan staan. Het is wel verstandig om, zowel bij de overheidsrechter als bij arbitrage, in het opschrift van het verweerschrift naar voren te brengen dat je een beroep doet op de onbevoegdheid. Dit heet een conclusie van antwoord tevens inhoudende een beroep op onbevoegdheid. Het Scheidsgerecht kan er dan voor kiezen om te zaak te splitsen. Dit heet **bifurcage**. Bij bifurcage wordt de zaak in formele delen gesplitst. Waarom zou het Scheidsgerecht daar voor kiezen? Als er daadwerkelijk onbevoegdheid is dan hoeft de rechter de inhoud van de zaak niet meer te doen. Dan kan de rechter de partijen direct doorsturen naar de overheidsrechter, maar de gedaagde zal natuurlijk de zaak willen vertragen. Het memorie van antwoord eindigt met een afsluitende conclusie.

Mondelinge behandeling

Na de schriftelijke stukkenwisseling komt de mondelinge behandeling. De zitting duurt langer dan bij een proces bij de overheidsrechter. Bij arbitrage is het meer de zaak van de partijen en bij de overheidsrechter wordt er ongeveer 15 minuten per partij gegeven om de zaak toe te lichten en voor de rest kan de overheidsrechter zelf vragen stellen. Aan het eind van de mondelinge behandeling overlegt het Scheidsgerecht met de partijen of ze alles hebben besproken. Daarna proberen ze om tot een minnelijke regeling te komen. In het kader daarvan kan het Scheidsgerecht ook een **voorlopig oordeel** geven waarbij de arbiters voor beide partijen de kansen berekenen. Als dit lukt hebben partijen er behoefte aan om dit vast te leggen in een arbitraal schikkingsvonnis. Bij de overheidsrechter wordt het vastgelegd in een proces-verbaal. Als er geen schikking wordt bereikt wordt er afgewacht wat de arbiters zullen oordelen. De uitkomst daarvan kan verschillende betekenissen hebben. Er kan een eindvonnis, tussenvonnis of deelvonnissen komen. Een **mondeling vonnis** is nog niet mogelijk bij arbitrage. Een overheidsrechter kan wel een mondeling vonnis wijzen conform art. 30p Rv. De Hoge Raad heeft in april 2018 geoordeeld dat de regel van art. 30p Rv niet exclusief is. Ook in andere gevallen waarbij niet alle partijen ter zitting zijn verschenen kan een rechter mondeling uitspraak doen, want dat is al sinds 1 september 2017 standaard praktijk. Dat gebeurt met name bij personen- en familierecht. Die praktijk wordt ondanks art. 30p Rv in stand gehouden. Bij een arbitraal vonnis zit het anders, zie artikel 1057 Rv. Dit artikel wekt de suggestie dat een mondelinge uitspraak niet mogelijk is. Toch zijn er aanwijzingen dat de Hoge Raad een ander oordeel heeft. Er is een uitspraak geweest waarin de Hoge Raad oordeelde dat een arbiter ook mondeling kon beslissen. Dat moet later wel vastgelegd worden in een proces-verbaal, maar de beslissing om het mondeling te doen is mogelijk.

Mondeling uitspraak bij arbitrage

We gaan het hebben over de arbitrage praktijk van de KNVB. Bij die arbitragecommissie van de KNVB worden vooral arbeidszaken behandeld. Spelers willen van club A naar B, maar het contract duurt nog vijf jaar en daar willen ze vanaf. De speler kan dan een verzoek tot ontbinding indienen bij de arbitragecommissie van de KNVB en dus niet bij de overheidsrechter. Soms kan er behoefte zijn aan een mondelinge uitspraak. Dit wordt geïllustreerd in het volgende voorbeeld. Bas Drost wilde van Heerenveen naar Ajax, maar dat is niet gelukt. Bas vroeg dit twee dagen voor het sluiten van de transfertermijn. Bij voetbal is er een transferwindow. Dit houdt in dat men in bepaalde periodes getransfereerd kan worden. Dat is de periode van halverwege de competitie tot 31 januari. Stel dat zo'n zaak dient op 27 januari. De eis zou zijn dat het vonnis schriftelijk gemaakt moet worden. Wat is dan de consequentie? Dan heeft de transfer geen zin meer. Derhalve is het mondelinge vonnis geïntroduceerd in het reglement van de arbitragecommissie van de KNVB. Een ander voorbeeld is een zaak waarin de KNVB leden zelf arbiters waren en dat kon niet. De zaak leent zich dus niet voor arbitrage, maar dat moest ook mondeling medegedeeld worden. De vraag waarom is typisch procesrecht. Waarom loopt dat alleen maar goed als het mondeling medegedeeld wordt? De zaak dient op dinsdag en de wedstrijd stond gepland op zaterdag. Op dinsdag wordt er dan gezegd dat partijen niet bij het juiste adres is. De reden is dat de partij dan in kort geding nog naar de rechter kan. Een rechter in kort geding kan ook mondeling uitspraak doen indien het spoedeisend belang heeft.

Uitvoerbaarverklaring bij voorraad

In negen van de tien gevallen vraagt de eiser om een **uitvoerbaarverklaring bij voorraad**. De vraag die dan vaak gesteld wordt is wat de reden is dat het uitvoerbaar bij voorraad verklaard moet worden. Is dat bij arbitrage nodig? Nee, want in negen van de tien gevallen staat er geen hoger beroep open. Dat is van belang, omdat hoger beroep schorsende werking heeft. **Vernietiging** is wel een rechtsmiddel dat open staat tegen een arbitraal vonnis. Het instellen van een vordering tot vernietiging heeft geen schorsende werking! Die vernietigingsactie dient bij het Hof neergelegd te worden, dus bij de overheidsrechter. Bij het instellen van een vordering tot vernietiging dient er tevens gevraagd te worden om schorsing van de executie. Dus als iemand een uitvoerbaarverklaring bij voorraad vordert zal er in het arbitraal vonnis vastgelegd worden dat daar geen reden toe is, omdat het vonnis meteen in kracht van gewijsde gaat. Er is dus geen belang bij een uitvoerbaarverklaring bij voorraad. Is het volgens de jurisprudentie mogelijk om in een vernietigingsprocedure de hele zaak opnieuw te doen? De essentie van een hoger beroep is dat alles opnieuw ter discussie gesteld kan worden. Bij een vernietigingsprocedure kan dat niet.

Voorbeeld

Er was een arbitrale procedure gevoerd tussen een voetbalclub uit Amsterdam en een sponsor van die club. De sponsor had naar voren gebracht dat hij had gedwaald bij het aangaan van de overeenkomst. Hij wist niet dat er zoveel animositeit bestond tussen de fans van Feyenoord en van Ajax. Toen hij erachter kwam verscheurde hij het contract. De vraag is of hij wel een juiste voorstelling van zaken had. De arbiters wijzen vonnis ten gunste van de voetbalclub. Er wordt een vernietigingsprocedure gestart en bij het Hof Den Haag pleit de raad van de sponsor een half uur lang over de dwaling. De raadsman van de voetbalclub had een zeer kort pleidooi, namelijk dat vernietiging geen hoger beroep is. Daar was een keer een tentamenvraag over gesteld. De vraag was wat die raadsman daarmee bedoelde. In een vernietigingsprocedure kan er niet meer inhoudelijk over de zaak gesproken worden, maar gaat het over de vraag of het wel of geen arbitrageovereenkomst was of dat het Scheidsgerecht misschien fundamentele beginselen heeft geschonden. Als je wilt dat de zaak opnieuw besproken wordt dan moet er van tevoren in de arbitrageovereenkomst vastgelegd worden dat hoger beroep mogelijk is. Dan gaat het naar een hoger beroep arbitraal college, maar niet naar de overheidsrechter. In de vernietigingsprocedure moet er uitdrukkelijk gevraagd worden om schorsing van de tenuitvoerlegging. Zo niet, dan kan zelfs hangende de vernietigingsprocedure ten uitvoer gelegd worden.

Vonnis

Het vonnis van de arbiters geeft weer wat de procedure is, welke partijen er zijn en wie de arbiters zijn (niet altijd). Het Scheidsgerecht behandelt allereerst de vraag naar de bevoegdheid. Vervolgens zal het Scheidsgerecht zeggen wat de beslissingsmaatstaf is. Dan gaat het Scheidsgerecht naar de processuele historie en daarna de mondelinge behandeling. Daarna komen de vaststaande feiten en daarna de beslissing. De beslissing betreft de motivering. Een matig gemotiveerd vonnis zal minder snel door de verliezende partij worden geaccepteerd. Het is bij arbitrage belangrijk dat er goed gemotiveerd wordt, omdat er geen hoger beroep mogelijk is. Als iets niet goed gemotiveerd is, dan is dat een grond voor vernietiging. Een belangrijk arrest waar de kansen in een vernietigingsprocedure zijn uiteengezet is het **arrest Kers/Rijpma**. De Hoge Raad heeft in dit arrest geoordeeld dat de motivering van een arbitraal vonnis in de lucht moet blijven.

Aantasting en tenuitvoerlegging arbitrale vonnissen

Het vonnis wordt op een zodanige manier opgebouwd dat een eventuele overheidsrechter marginaal toetsend kan zien wat er procedureel gebeurd is. Hij kan de beslissing en motivering zien. Ook ziet hij, met het oog op het **arrest Kers/Rijpma**, dat er in motiveringsgebreken weinig muziek zit. Er zijn ook andere mogelijkheden om een arbitraal vonnis aan te tasten. We hebben in het arbitragerecht ook een systeem van de verbetering en aanvulling ex artikel 1060-1061 Rv. Het kan gebeuren dat een arbiter een rekenfout maakt. Dit moet eenvoudig hersteld kunnen worden zonder rechtsmiddel. Artikel 1060 en 1061 Rv zien bij overheidsrechtspraak terug in artikel 31 en 32 Rv. Een andere mogelijkheid is hoger beroep, maar dit moet wel overeengekomen zijn in het arbitraal beding ex artikel 1061a Rv. De mogelijkheid voor vernietiging ex artikel 1065 Rv hebben we al besproken. Sinds 2015 is de overheidsrechter het gerechtshof. Na het gerechtshof kun je nog in cassatie. Op het punt van motivering is het **arrest Kers/Rijpma** (art. 1065 lid 1 sub d Rv) van belang. Op het punt van de openbare orde, met name het beginsel van hoor en wederhoor, is het **arrest IMS/Modsaf** van belang. Het **tweede IMS arrest** gaat over de rechtsregel dat vernietiging geen hoger beroep is. Het uitgangspunt hierbij is de terughoudende toepassing. Stel nou dat een arbitraal vonnis wordt vernietigd. In het **IMS/Modsaf-arrest** hadden partijen gekozen voor een ICC arbitrage. Als de procedure zich in Nederland afspeelt heb je naast het ICC-reglement ook nog toepasselijk procesrecht. Dat is het recht van de plaats van arbitrage. Dan is op die procedure ook nog het wetboek van burgerlijke rechtsvordering van toepassing. Dus dan is het ook van belang om te kijken hoe het lokale procesrecht eruit ziet. Na vernietiging kan er nog gekozen worden voor herroeping o.g.v. art. 1068 Rv. Wat betreft de tenuitvoerlegging van het vonnis geldt dat een Nederlands arbitraal vonnis geëxecuteerd kan worden na verloop van de overheidsrechter ex art. 1062 Rv. Vreemde arbitrale vonnissen (in het buitenland) kunnen ook in NL ten uitvoer gelegd worden.